

**Liturgie voor de Heilig Avondmaalsdienst van 17 januari 2010
in de Boomgaardkerk te Heerjansdam**

VOORBEREIDING

Welkom en mededelingen

Aanvangslied: Psalm 98:1 en 3

Stil gebed, bemoediging en groet

Klein gloria

Wetslezing

Lied: Ev. Liedb. 308:1,2 en 4

DIENST VAN HET WOORD

Gebed van verootmoediging en bij de opening van het Woord

Kinderen komen naar voren, woord tot de kinderen

Schriftlezing: Jesaja 62:1-5

Lied: Gezang 303:1 en 2

Schriftlezing: Johannes 2:1-11

Lied: Gezang 166:3

Preek

Lied: Evang. Lb. 289

DIENST VAN DE TAFEL

Voorbeden

Inzaming van gaven, mededeling over gang van zaken

Vorbereidingslied: Gezang 360:1 en 2

Tafelgebed, hier tijdens zingen we Inzetten na: 'en daarom zingen wij het uit met profeten en apostelen'
Nodiging, Gemeenschap van brood en wijn

Lied: Gezang 358:6

Dankgebed

Slotlied: Gezang 160:2 en 3

Wegzending en zegen, gezang 456:3

Schriftlezing: Jesaja 62:1-5

- 1 Om Sions wil zal ik niet zwijgen en om Jeruzalems wil zal ik niet rusten, totdat zijn heil opgaat als een lichtglans en zijn verlossing als een brandende fakkel.
- 2 Volken zullen uw heil zien, alle koningen uw heerlijkheid en men zal u noemen met een nieuwe naam, die de mond des HEREN zal bepalen;
- 3 gij zult een sierlijke kroon in de hand des HEREN zijn, een Koninklijke tulband in de hand van uw God.
- 4 Men zal u niet meer noemen: Verlatene, en men zal uw land niet meer noemen: Woestenij; maar gij zult genoemd worden: Mijn Welgevallen, en uw land: Gehuwde. Want de HERE heeft een welgevallen aan u, en uw land wordt ten huwelijk genomen.
- 5 Want zoals een jongeling een maagd huwt, zullen uw zonen u huwen, en zoals de bruidegom zich over de bruid verblijdt, zal uw God Zich over u verblijden.

Schriftlezing: Johannes 2:1-11

- 1 Op de derde dag was er een bruiloft in Kana, in Galilea. De moeder van Jezus was er,
- 2 en ook Jezus en zijn leerlingen waren op de bruiloft uitgenodigd.
- 3 Toen de wijn bijna op was, zei de moeder van Jezus tegen hem: 'Ze hebben geen wijn meer.'
- 4 'Wat wilt u van me?' zei Jezus. 'Mijn tijd is nog niet gekomen.'
- 5 Daarop sprak zijn moeder de bedienden aan: 'Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.'
- 6 Nu stonden daar voor het Joodse reinigingsritueel zes stenen watervaten, elk met een inhoud van twee à drie metrete.
- 7 Jezus zei tegen de bedienden: 'Vul de vaten met water.' Ze vulden ze tot de rand.
- 8 Toen zei hij: 'Schep er nu wat uit, en breng dat naar de ceremoniemeester.' Dat deden ze.
- 9 En toen de ceremoniemeester het water dat wijn geworden was, proefde—hij wist niet waar die vandaan kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden wisten het wel—riep hij de bruidegom
- 10 en zei tegen hem: 'Iedereen zet zijn gasten eerst de goede wijn voor en als ze dronken zijn de minder goede. Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard!'
- 11 Dit heeft Jezus in Kana, in Galilea, gedaan als eerste wonderteken; hij toonde zo zijn grootheid en zijn leerlingen geloofden in hem.

Gemeente van onze Here Jezus Christus, en op de derde dag was er een bruiloft te Kana in Galilea, zo begint de geschiedenis die we vandaag hebben gelezen. Johannes vermeldt ons dat niet zomaar. Want de derde dag is altijd een cruciale dag in de bijbel, denk maar aan Jezus opstanding uit de dood. Het feest was kennelijk al drie dagen bezig een feest dat zeven dagen zou het duren, want zo lang duurde een bruiloft in die tijd en de gasten vermaakten zich uitstekend. Maar op een gegeven moment werden de bedienden wat onrustig. Ze praatten met elkaar en keken bezorgd. Maria had het al een tijdje aangezien. Er ging duidelijk iets niet goed!

Ze maakten zich zorgen om de wijnvoorraad! Zonder wijn geen feest. Wat een afgang zou dat worden voor het bruidspaar! Je moet er toch niet aan denken dat je jaren later nog nagewezen zou worden: weet je nog, wat een karige bedoening het op die bruiloft was! Ze hadden te weinig wijn! Zou dat niet een heel slecht begin voor een gelukkig en gezegend huwelijk geweest zijn? Maria zag dat al helemaal voor zich. Maar ze wist er wel wat op: Jezus, die zou er vast wat aan kunnen doen. Nog maar weinig mensen wisten wie haar zoon eigenlijk was; maar zij wist des te beter. Als Hij niet voor een oplossing zou kunnen zorgen, wie dan wel?

Snel was ze naar Jezus gelopen en had ze hem verteld over het probleem: Jezus, de wijn is op. Dat was natuurlijk niet zomaar een losse mededeling, je voelt wel aan dat daar een soort opdracht in opgesloten lag: Jezus, help die mensen, doe iets, los het op! En Jezus, goed mens als Hij was zou uiteraard direct ingrijpen en het probleem ter plekke oplossen. Mooi niet dus! Integendeel, zijn antwoord komt op ons nogal cru over! Vrouw, wat wil je eigenlijk van me, Mijn tijd is nog niet gekomen!

Vrouw, dat staat letterlijk in de grondtekst. Daar word je koud van. Een kind dat zijn eigen moeder 'vrouw' noemt en er aan toevoegt: wat wil je van me? Zo kennen we Jezus toch niet! Waar komt die grote afstand tussen moeder en kind ineens vandaan! Waaraan heeft Maria dat verdiend?

Ze wilde toch een ander helpen? En zeg nou zelf, het zou voor Jezus toch een buitenkans zijn om te laten zien wat Hij allemaal kan? Ligt het antwoord op die vraag niet in het tweede gedeelte van wat Jezus zegt: Mijn tijd is nog niet gekomen? Daarmee bedoelde Jezus de tijd die door God bepaald is. Want liet Jezus zich niet in alles leiden door zijn hemelse Vader. De afstand die we hier zien, is feitelijk de afstand tussen de mens en God! Tussen Maria als vertegenwoordigster van ons mensen tegenover Jezus, beeld van de onzichtbare God.

Jezus was op het feest genodigd, Hij was erbij. Ik ben erbij is de betekenis van Gods naam. Wat zegt dit over ons leven? Hij is bij alle dingen van ons leven aanwezig. Maar nu werd er op Hem een beroep gedaan vanwege zijn almacht. Maar waarom? Was het soms zijn schuld dat er niet genoeg wijn was? Onzin natuurlijk. Het lag aan het bruidspaar, dat had te weinig wijn ingekocht of een verkeerde berekening gemaakt van wat er nodig was voor het feest. Toch wordt er een beroep op Jezus gedaan om het feest te redden.

Doet Maria niet wat wij mensen ook zo vaak doen? Wij hebben een probleem, maar God moet het oplossen. Is niet bij ons de situatie zo dat we meestal langs God heen leven, dat Hij op zijn hoogst één van de vele gasten is op ons levensfeest? Totdat we ineens diep in de problemen dreigen te komen en dan roepen we gauw God erbij. Dan moet Hij ons leven weer op de rails zetten, en wel het liefst nu meteen. Wat denkt u, zou het zo werken bij God? Nee, God laat zich niet voor uw of mijn karretje spannen om onze nalatigheden, fouten, schuld, problemen op te lossen. Als je er goed over nadenkt: bidden wij dan niet vaak feitelijk 'om mijnent wil' ook al zeggen we 'om Jezus wil'?

Van dat soort gebeden heeft God nooit beloofd: bid en Ik zal het geven. Want Gods Woord verbindt wel voorwaarden aan een gebed wil het verhoord worden. In 1 Joh.5:14 staat: wij kunnen ons vol vertrouwen tot God wenden, in de zekerheid dat Hij naar ons luistert als we Hem iets vragen *dat in overeenstemming is met zijn wil*. In overeenstemming met zijn wil...

Waar het om draait in het gebed is dus om het zoeken van Gods wil. Niet onze wensen moeten centraal staan, dus ook niet Maria's wil, om het feest van een bruidspaar te redden. God laat zich blijkbaar niet zomaar voor het karretje van de menselijke wil en wensen spannen. Maar er zit ook wel iets heel bemoedigends in dit verhaal. God doet namelijk altijd wel iets met ons hulpgeroep. Maar dan wel op zijn tijd en op zijn manier!

Maar even terug naar Maria. Hoe zou u hebben gereageerd als je Maria was? Boos over zo'n brutaal antwoord van je zoon of teleurgesteld over de afwijzing? Of vernederd door dat afstandelijke woordje 'vrouw'? Johannes meldt ons daar helemaal niets over. Maria gaat gewoon naar de bedienden en vertelt ze om alles te doen wat Jezus ze zegt, wat het ook is. Is dat niet vreemd? Ze reageert alsof Jezus haar had beloofd om er iets aan te doen! Kunnen we uit haar reactie niet opmaken dat Maria er volledig op vertrouwt, dat Jezus, als zijn tijd is gekomen, iets zal gaan doen.

Vertrouwen, het is een vertrouwen, dat spreekt van overgave, van geloof, van 'je plaats weten'. Zouden we dit misschien een *kinderlijk* vertrouwen mogen noemen? Maria hield dat vertrouwen niet voor zichzelf, maar ze getuigde er ook van. Haar vertrouwen in Jezus kracht bracht ze over op de bedienden: doe maar wat Hij jullie zegt, wat het ook is. Is dat niet een gezonde houding tegenover God? Wij mensen hebben veel kapot gemaakt in onze verhouding tegenover God en tegenover elkaar. Zelfs de schepping heeft zwaar te lijden onder de verkeerde beslissingen van ons mensen.

Zijn we niet al snel geneigd door alle onoplosbare problemen om de Here God de schuld te geven en te zeggen: God, het gaat hier op aarde behoorlijk fout! Met andere woorden: wanneer doet u er wat aan, U bent toch God? Maar ligt het zo eenvoudig? Wijst God ons niet via het antwoord Jezus aan Maria op onze *eigen* verantwoordelijkheid? Het klinkt dan misschien hard uit de mond van God: mens, wat heb ik daarmee te maken? Mijn tijd is nog niet gekomen. Als je zo'n antwoord zou krijgen zou u, zou jij het dan ook kunnen opbrengen, zo'n houding van vertrouwen als Maria had?

En van dat geloof kunnen getuigen: doe wat God zegt, wat het ook is. Volg Jezus voorbeeld, waarheen Hij je ook brengt. Want daar gaat het natuurlijk wel om als wij niet ogenblikkelijk op onze wensen door God bediend worden, dat we toch op Hem blijven vertrouwen als Maria. We weten als christenen dat Jezus op Gods tijd terug zal komen, om alles wat nu nog verkeerd is recht te zetten op deze aarde, om aan al het lijden een einde te maken. Dat heeft God zelf beloofd. Maar hoe lang dit nog duurt weet niemand.

Hoelang het op dat trouwfeest duurde voordat Jezus in actie kwam, weten we ook niet, maar op een gegeven moment stond Jezus op en liep naar de bedienden. Die krijgen dan wel een heel vreemde instructie: vul de vaten met water en schep er iets uit en breng dat naar de ceremoniemeester. Het is eigenlijk heel bizar wat hier gebeurt. Want was dat water in deze vaten niet bedoeld om alle bekers en bestek ritueel te reinigen? Het onreine bleef achter in het water, zodat de maaltijd rein was. En joden wasten ook zichzelf altijd heel grondig voor de maaltijd, denk maar aan de voetwassing door Jezus bij de instelling van het avondmaal! Waarvoor dit water ook gebruikt werd, voor de vaat of voor handen of voeten, het was absoluut onrein water!

Het was de bedoeling dat het onreine van het alledaagse wereldse leven achterbleef in de waterbakken, zeker niet dat er uit gedronken zou worden! Maar juist die waterbakken of watervaten moesten ze vullen en van dat onreine water brengen bij de ceremoniemeester, zodat hij ervan kon proeven. Kunt u zich voorstellen hoe zenuwachtig die bediende is geweest, die met die beker onrein water naar de leider van het feest ging! Wat zou er voor hem zwaaien als je onrein water zou brengen als wijn, je moet maar durven!

Maar de bediende heeft het toch gedaan, gehoorzaam aan de opdracht van Jezus. Wat een indruk heeft Maria blijkbaar met haar woorden gemaakt! Doe wat Hij je zegt, wat het ook is. Nou je kunt geloven dat hij heel zenuwachtig reactie van de ceremoniemeester heeft afgewacht. Maar die reactie viel honderd procent mee! Jubelend over de uitstekende kwaliteit van deze wijn roept de ceremoniemeester het bruidspaar ter verantwoording.

Wat krijgen we nou! Jullie hebben de beste wijn voor het laatst bewaard! Het feest was gered, op Gods tijd en op Gods unieke manier. En wat was het gevolg van dit wonder? Jezus toonde zo zijn grootheid en zijn leerlingen geloofden in Hem, staat er in vers elf. Het begon met Maria, die ondanks de terechtwijzing in Jezus geloofde. En haar geloof zette ze om in een opdracht voor de bedienden, die op hun beurt ook weer hun vertrouwen op Jezus stelden. En op het laatst zagen de leerlingen het en ook zij geloofden: ze zagen de grootheid van de Zoon van God. En op hun beurt getuigden zij later weer van dit geloof, zodat wij dit verhaal nog kennen als een oproep aan ons om Jezus te vertrouwen, ook als het leven soms onbegrijpelijk is, of onrealistisch of zelfs volstrekt bizar lijkt.

Ziet u hoe belangrijk het getuigenis en het vertrouwen van die ene vrouw Maria is geweest? Willen wij ook zijn als Maria. Want op zulke mensen wacht God! Vaak wachten wij op het moment waarop God definitief zal ingrijpen om de problemen die wij mensen hebben veroorzaakt op te lossen. Wij zouden het liefst willen dat Hij dat per direct doet. God kan er toch best nu al voor zorgen dat alle conflicten in de wereld nu worden opgelost? Hij kan toch wel voorkomen, dat er rampen zijn? Ook nu weer rond een ramp als die zich op Haïti heeft afgespeeld zie je dat sommigen God min of meer de schuld geven van alle ellende. Als er een God is, waarom zijn er dan oorlogen, hongersnoden en grote rampen? Anderen geloven dat God dan wel niet de schuld hieraan draagt, maar zouden wel willen dat God de zaak redt en het liefst ook heel snel en op de manier die ons het meest handig lijkt.

Maar werkt het zo in deze gebroken wereld? Werkt het zo, zo lang de Heer zelf nog niet is teruggekomen om de schepping die zucht en in barensood is te herstellen? Nee, we leven nog in een gebroken schepping waarin er steeds weer dingen mis kunnen gaan, dat zal zo blijven tot de wederkomst van Christus. Maar ondertussen geeft God ons wel de verantwoordelijkheid om van deze wereld voor zover het van ons afhangt een leefbare wereld te maken en daar te helpen waar die oude aarde in haar delen zucht en beeft.

God voorkomt het schuiven van aardeschollen niet. Maar geeft ons wel mogelijkheden om het leed van anderen waar mogelijk te verzachten. We hebben vandaag geleerd dat God de tijd neemt! Pas als zijn tijd gekomen is, dan komt Hij met het beste van het beste, een nieuwe hemel en nieuwe aarde. Jesaja moest Israel troosten: Men zal u niet meer noemen: Verlatene, en men zal uw land niet meer noemen: woestenij; maar gij zult genoemd worden: Mijn Welgevallen, en uw land Gehuwd.

Want de HERE heeft een welgevallen aan u en uw land wordt ten huwelijk genomen. Zo moest Jesaja het land dat in puin lag en het volk troosten. Die troost mogen ook wij hebben als onze wereld in puin valt, bij al het onbeschrijfelijke en onbegrijpelijke leed dat er nu plaats vind in een land als Haïti. Wij weten dat dit niet het laatste is. Dat God op zijn tijd het Koninklijke bruiloftsfeest zal laten aanbreken, waar nooit tekort, pijn of verdriet zal zijn. Er komt een keer een einde aan alle ellende. Dat is onze troost. Maar ook, het onreine waswater werd tot klasse wijn! Wij onreine mensen worden door Jezus omgevormd tot een reine bruid. Paulus zegt in zijn brief aan de Efesiërs dat Christus de kerk heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven om haar te heiligen, om haar te reinigen met water en woorden en om haar in al haar luister bij zich te nemen, zodat ze zonder vlek of rimpel of iets dergelijks zal zijn, heilig en zuiver. Is dat niet geweldig?

Jezus begon zijn officiële werk op een trouwerij in Kana en Hij zal zijn werk ook eindigen op een bruiloft, de bruiloft van het Lam! Het beste feest heeft Hij voor ons voor het laatst bewaard. Dan vieren we dat we schoongewassen zijn, gereinigd en geheiligd. Is ook elk avondmaal dat we vieren niet een herinnering aan die toekomst? Want als wij van de wijn drinken, denken we ook aan het bloed van het Lam ons reinigt. Wij, onreine mensen, worden door Jezus gereinigd en geheiligd om goede wijn te worden voor de Vader. Zoals Jezus zelf de beste wijn is geworden die voor ons tot het laatst bewaard wordt. Ook al hebben we het niet verdiend, toch wil God ons als zijn bruiloftskinderen aannemen. Komt dan allen en weet je genodigd tot de bruiloft van het Lam! Amen.